METSÄTALOUS

Nykyään metsän kiertoaika on Lapissa yleensä alle 100 vuotta. **LASKENTA-ASIANTUNTIJA JUHA SALMI, METSÄHALLITUS**

Sellun ja paperin hinnat vuoden ajalta

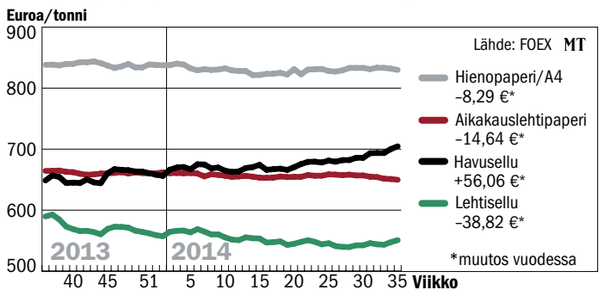

Sellun vire pitää

Havusellun hyvä kysyntä pitää. Havusellun hinta on noussut vuoden alusta lähes 40 eurolla tonnilta, kertoo metsäteollisuutta seuraava Foex.

Havusellun kysyntä on maailmalla ollut parempaa kuin lehtisellun. Siksi sellulajien hintaero on revennyt 150 euroon havusellun hyväksi.

Sellun kysynnässä Kiinalla on suuri merkitys. Kiina osti tammi–heinäkuussa jonkin verran aiempaa enemmän lehtisellua ja suunnilleen entisen määrän havusellua. Havusellun toimituksissa Kiinaan Suomi pärjäsi keskimääräistä paremmin.

Suomen paperiteollisuuden ongelmat johtuvat lähinnä Eurooppaa vaivaavasta ylitarjonnasta. Sen helpottamisesta on pieniä merkkejä näkyvissä. Esimerkiksi UPM on kertonut, että paperin kysynnän lasku on hidastunut.

Kiinassa paperin kysyntää vauhdittaa vanhojen saastuttavien tehtaiden sulkeminen.

Pakkauskartonkien hinnat ovat joustaneet vuoden alusta. Euroopassa kasvu uhkaa taas tyrehtyä. Kun tavara ei liiku, myös pakkaustarve vähenee. Epävarmuutta lisää Venäjän aloittamat sotatoimet Ukrainassa.

JARMO PALOKALLIO

PEKKA FALI

Ylitarjonta vaivaa paperiteollisuutta.

The Biofore Company UPM

RAHA KASVAA PUISSA

JOENSUU VINNILÄ HÄRKÖVAARANPALSTA
Myynnissä on mäntypuuvaltainen määräala n. 70,8 ha kiinteistöstä Vinnilä Joensuussa. Kohteen kokonaispuusto on n. 7 390 m³ ja keskipuusto n. 104 m³/ha.
Hinta: 195 000 €.

ESITTELY JA MYYNTI: PJT-Forest Oy, Riihiniityntie 21, 02730 Espoo. Saarinen Teemu, puh. 040 510 8085.

Suomen parhaat metsätilat. **UPM** BONVESTA
www.bonvesta.fi

Lapin parjatut hakkuuaukiot puskevat harvennuspuuta

Metsähallituksen Lapissa tekemät laajat uudistushakkuut 1950- ja 60-luvuilla näkyvät nyt harvennuspuun hyökyaaltona, jonka huipun muodostavat Osaran aukioiden ensiharvennukset.

KARI LINDHOLM

”Lapin Osaran aukioiden ensiharvennuksesta saatavien koivurunkojen koko on vaatimaton eteläiseen Suomeen verrattuna”, sanoo Metsähallituksen suunnittelija Markku Korkalo. Kuvan koivut korjattiin Sodankylän valtionmailta Pomokairasta.

SODANKYLÄ
Metsähallituksen Lapissa sotien jälkeen käynnistämä räväkkä tehometsätalous ja laajamittainen metsänviljely on kasvattanut maakuntaan valtavan määrän nuorta kasvatusmetsää, joka on hyödynnettävissä nyt ja tulevina vuosikymmeninä.

”Suurimmat uudistamishakkuut tehtiin 1950–60 -luvuilla. Näitä seurasivat ahkerat siemenpuuston poistot 1970–80-luvuilla ja laajat taimikonhoidot 1970-luvulla”, Metsähallituksen laskentaasiantuntija **Juha Salmi** Rovaniemeltä kertoo.

Kiihkeimmät savotat Lapin valtion mailla nähtiin vuosina 1951–1964. Puutavaran kysyntä kiihtyi sotiemme jälleenrakennuksen ja Korean sodan takia.

Valtion puuvaranto paisuu

Lapin valtionmetsien suurhakkuut justeerasivat ikälopun aarniometsän ikäluokkajakauman kasvulliseen asentoon. Hakkuita tehtiin 30 000–50 000 hehtaarin aloille vuosittain.

Metsähallituksen tulevien vuosikymmenten puukauppatulot on puuston puolesta taattu, vaikka tällä hetkellä tukkikokoista sahatavaraa on talousmetsissä saatavilla rajallisesti. Erilaiset hakkuurajoitukset estävät puuston hyödyntämistä.

”Sopivien leimikoiden löytäminen on paikoin haasteellista”, Salmi myöntää.

Valtion nuorten ja hyvin hoidettujen talousmetsien voimakas arvokasvu pitää osaltaan huolta siitä, että Lapin suojellut aarniometsät saavat todennäköisesti nukkua ruususen unta vielä pitkään.

Pomokairan Härjänpaskantaman Osaran aukio uudistettiin istuttamalla vuonna 1967. Kohde oli aurattu palleauralla vuotta aiemmin. Ennen tänä syksynä tehtyä ensiharvennusta puustoa oli 105 kuutiota hehtaarilla. Harvennuksen jälkeen kasvamaan jäi 75 kuutiometrin sekapuusto.

Aukiot kasvavat sittenkin

Suurhakkuiden tuottamat yhtenäiset avohakkuuaukot muistetaan paljon parjattuina Osaran aukiona. Lapissa suurimmat olivat paikoin jopa 10000 hehtaarin kokoisia. Monista vaikeuksista huolimatta niissäkin varttuu nuori kasvatusmetsä.

”Osaran aukioiden metsät muodostavat harvennusikäisen puuston hyökyaallon harjan”, Salmi luonnehtii.

Mittavia hakkuita tehtiin Pohjois-Pohjanmaan ja Koillismaan esimerkkiä seuraten myös Keski-Lapissa. Sinne jyräävät hakkuut levisivät muutamien vuosien viiveellä. Eräs lajilleen tyypillinen Osaran aukea sijaitsee Sodankylän pohjoisosassa, Pomokairan Härjänpaskantamassa.

Kohde uudistettiin istuttamalla vuonna 1967, auraus oli tehty vuotta aiemmin. Ensiharvennus oli vuorossa viimein tänä syksynä.

”Puustoa oli 105 kuutiota hehtaarilla. Siitä 70 prosenttia oli mäntyä, 25 prosenttia koivua ja viisi prosenttia kuusta. Kasvamaan jäi 75 kuutiometrin sekametsä, kakkosharvennus tehdään 25–30 vuoden päästä”, kertoo Metsähallituksen Keski-Lapin metsätiimin suunnittelija **Markku Korkalo** Sodankylästä.

Kiertoaika lyheni sataan vuoteen

Vielä ennen suurhakkuiden aikaa valtionmetsän kiertoaika laskettiin jopa sadoissa vuosissa.

”Nykyään metsän kiertoaika on Lapissa yleensä alle 100 vuotta. Tukit korjataan korkokantalaskennan ohjaamana 23–25 senttimetrin rinnankorkeusläpimitassa”, Salmi kertoo.

1–20-vuotiasta taimikkoa kasvaa Lapin valtionmailla noin 240 000 hehtaarilla, 21–40-vuotiasta metsää noin 330 000 hehtaarilla, 41–60 -vuotiasta noin 400 000 hehtaarilla, 61–80-vuotiasta noin 320 000 hehtaarilla ja 81–100 -vuotiasta noin 160 000 hehtaarilla.

100–200 -vuotiaan puuston vastaavat ikäluokat jakautuvat kukin noin 50 000 hehtaarin alalle. Vastaavasti ylivoimaisesti suurin kuutiotilavuus on Lapin valtionmaiden puuvarannon ikäluokissa 41–60 ja 61–80 vuotta; lähes 30 miljoonaa mottia molemmissa.

Selkeästi pienin tilavuus on 100–200 -vuotiaissa ikäluokissa, joita löytyy noin 500 000 mottia kutakin ikäluokkaa.

”Jatketun kiertoajan kohteilla ja eriasteisilla hakkuurajoitusalueilla löytyy kyllä vanhempaakin puuta”, Salmi kertoo.

Yli 200-vuotiasta metsää näillä Salmen mainitsemilla rajoitusalueilla, joihin luetaan myös Ylä-Lappi, on lähes 250 000 hehtaaria. Kuvioiden kuutiotilavuus noin 20 miljoonaa mottia.

KARI LINDHOLM

Valtaosa metsistä uudistettiin luontaisesti

Suurin osa Lapin valtionmaiden 1950–60 -lukujen suurhakkuista – vastoin yleistä käsitystä – oli vanhojen männiköiden siemenpuuhakkuita ja siemenpuiden poistoa, jota tehtiin 25 000–35 000 hehtaarin vuosivauhdilla.

”Yli-ikäiset metsät olivat etenkin mäntyvaltaisilla kuivilla ja kuivahkoilla kankailla, ne uudistettiin pääosin luontaisesti”, kertoo aluemetsänhoitajana Metsähallituksen Sodankylän hoitoalueessa toiminut **Olavi Haapaporras**, 89.

Suurimmat muutokset lappilaiseen metsämaisemaan syntyivät 1900-luvun alkuvuosien tukkien harsinnoilla pilattujen, vajaatuottoisiksi muuttuneiden kuusikoiden avohakkuiden seurauksena. Osarointia seurasivat radikaalit kulotukset ja aurakset sekä viljelyt.

”Kaikkein suurimmat avohakkuualat tehtiin itse asiassa jo 1940-luvun lopun sotakorvaushakkuissa, siis vuosia ennen **N. A. Osaran** pääjohtajakautta 1952–60”, Haapaporras huomauttaa.

Vanhat paksuturpeiset kuusikot viljeltiin männylle. Paikoin tulokset olivat kehnoja; taimikko ei aina varttunut, mutta aika teki tehtävänsä. Nyt Osaran aukiolla kasvaa keskimäärin 100 kiintokuutiometriä puuta hehtaarilla; yli kolminkertaisesti yli-ikäisiin kuusikoihin verrattuna.

Puuston ikäluokkajakauma oli Lapissa yksipuolinen, kun Haapaporras aloitti työnsä Metsähallituksessa vuonna 1952.

”Ikäluokat välillä 20–120 vuotta puuttuivat kokonaan. Nuorimpia ikäluokkia edustivat vähäiset taimikot ja riukumetsät. Nyt metsä on nuorta, mutta sen taloudellinen tuotto on vaatimatonta järeään tukkimetsään verrattuna.”

1970-luvulle tultaessa valtionmaiden suurhakkuut kutistuivat ja vähitellen niistä luovuttiin kokonaan. Nykyään hakkuuaukon keskikoko Lapin valtionmailla on noin neljä hehtaaria.

KARI LINDHOLM

Tilusvaihtoon vauhtia netistä

Länsi-Suomen metsänomistajien liiton perustamassa tilusvaihtopankissa metsänomistaja voi tarjota vaihtoon metsätilaansa, sen määräalaa tai peltoalueita. Tavoitteena on, että joltain toiselta maanomistajalta löytyy sijainniltaan paremmin sopiva palsta.

Palvelun käyttö on ilmaista. Palvelussa ilmoittaminen ei sido mihinkään vaan sen on tarkoitus toimia sellaisten maanomistajien kohtaamispaikkana, jotka haluavat vaihtaa metsä- tai peltoalueitaan toisen maanomistajan kanssa sijainniltaan paremmin itselleen sopivaksi.

Palvelussa ei näy maanomistajien yhteystietoja. Palvelun ylläpitäjä välittää yhteystiedot toisille suostumuksen saatuaan. Lisäksi vaihdosta kiinnostuneet maanomistajat voidaan ohjata tarvittavan asiantuntijan luokse esimerkiksi Maanmittauslaitoksen palvelupisteeseen.

Metsänomistajien liitto Länsi-Suomen tuottama tilusvaihtopankki on verkossa osoitteessa *www.tilusvaihto.fi*

MT

SAARA OLKKONEN

Metsäpalstoja voi vaihtaa nettipalvelun kautta.

Esa Härmälä nimitettiin Metsähallituksen johtoon

Työ- ja elinkeinoministeriön ylijohtaja, agronomi **Esa Härmälä**, 59, nimitettiin Metsähallituksen toimitusjohtajaksi. Valtioneuvosto vahvisti nimityksen torstaina. Härmälä aloittaa virassa 1. lokakuuta.

Metsähallitus kuuluu maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalaan. Luonnonsuojeluasioissa liikelaitosta ohjaa ympäristöministeriö.

Nimityksestä käytiin keskustelua viime viikolla. Ympäristöministeriö kannatti maa- ja metsätalousministeriön ylijohtajan **Juha Ojalan** valintaa Metsähallituksen johtoon.

Maa- ja metsätalousministeri **Petteri Orpo** (kok.) ja ympäristöministeri **Ville Niinistö** (vihr.) keskustelivat nimityksestä tällä viikolla ja päätyivät yhteisymmärrykseen.

MT

Esa Härmälä.